

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus

NOF OA
Postboks 1041 Sentrum
0104 OSLO
Org.nr. 975 615 308

Ås kommune
Postboks 195
1401 ÅS
post@as.kommune.no
siri.gilbert@as.kommune.no

leder@nofoa.no
Medlemsrelatert: medlem@nofoa.no
Økonomisk: kasserer@nofoa.no
Vernesaker: naturvernkontakt@nofoa.no
oa.birdlife.no

Vår ref.: sak/543

Deres ref.: 19/00359-1

Dato: Oslo, 13. mars 2019

Merknader til Plan for ivaretagelse av naturmangfold

NOF OA (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus) viser til at ovennevnte plan er sendt på høring. Vi vil her uttale oss om de ornitologiske verdiene i Ås kommune.

Generelt

Ås er en typisk landbrukskommune, men preges av befolkningsvekst med påfølgende press på naturområdene med tanke på utbygging. Det finnes ingen totaloversikt over fuglelivet i Ås kommune, men det er likevel mye data som er samlet gjennom lange tider. Noen av de viktigste våtmarksområdene i kommunen har alt et vern gjennom opprettelsen av naturreservater for en del år siden. Uansett finnes det fortsatt svært viktige arealer som mangler et godt og robust vern. Her må noe gjøres for å sikre disse områdene for framtida, og det kommer vi tilbake til litt lenger ned i høringssvaret.

Som nevnt er Ås en landbrukskommune med et stort og variert kulturlandskap. I dette landskapet finner vi flere arter som i dag er i kraftig tilbakegang, og befinner seg på Norsk rødliste for arter 2015. Vi nevner spesielt vipe, sanglerke og gulspurv. Fortsatt finnes det en del hekkende par av disse artene i Ås, men vi vet ikke om de viser samme tilbakegang her som andre steder i landet. Det bør foretas ytterligere registreringer for å få oversikt over bestandene av disse artene.

Våtmarksområdene

Det er to områder som er vernet som naturreservater i kommunen: *Østensjøvann* på Holstad og *Pollevann* ved Vinterbro. Begge disse områdene er grundig undersøkt gjennom mange år, men det mangler å få disse registreringene samlet i en oversikt. Det bør være en oppgave for kommunen å stille midler til disposisjon slik at man kunne få laget en rapport for hvert av disse områdene.

I tillegg ligger *Slorene* helt nord i kommunen. Dette er også et svært viktig våtmarksområde som av en eller annen grunn aldri kom med på den fylkesvise verneplanen. Slorene er delt mellom kommunene Oppegård, Ski og Ås, og er i dag vernet etter plan- og bygningsloven. Det viser seg at dette gir altfor dårlig beskyttelse; det gjøres stadig inngrep som både forstyrrer fuglelivet og ødelegger deler av området. Fylkesmannen har nylig bedt om innspill til områder som bør gis statlig vern, og NOF OA har blant annet foreslått Slorene. Dette området er altfor viktig til å få en slik stemoderlig behandling som det har fått til nå. Fuglelivet i Slorene er godt dokumentert, men også her er det behov for å få samle alle registreringene i en rapport.

Årungen er den største innsjøen i kommunen, men er ikke vernet. Fuglelivet i Årungen og omkringliggende områder er godt dokumentert i en egen rapport: «Vingeslag ved rostadion. Fuglelivet ved Årungen» utgitt i 2007 av Arild Andersen. Årungen er i dag nasjonalarena for roing og kajakk, og følgelig blir det i perioder mye forstyrrelser på og rundt sjøen. Likevel har området stor betydning for fuglelivet, og særlig sørenden er interessant med et sump- og lauvskogsområde som huser mange hekkende fuglearter. Knoppsvane hekker årlig her, og flere ande- og vadefugler har fast tilhold. I de seinere åra har både myrsanger og nattergal vært faste gjester, og hekking er svært sannsynlig.

I hvilken grad dette området kan vernes er uklart siden startområdet for rokonkurranser ligger her. Men å få til et vern etter plan- og bygningsloven bør være mulig. Arealene her ligger også innafor et interessant kulturlandskap som eies av NMBU og som skaper gode forhold for flere av kulturlandskapets fuglearter.

Andre naturtyper

Syverudbekken

Dette er et viktig og særegent område øst for Årungen. Her finnes mange naturkvaliteter, noe som igjen fører til et rikt fugleliv. Syverudbekken kommer fra Østensjøvann på Holstad og renner ut i Årungen på østsida ved rostadion. Langs bekken, som også huser et flott fossefall, vokser de fleste av våre viltvoksende lauvtrearter. Arter som fossekall og vintererle hekker langs bekken, og i lauvskogen finnes en ganske stor tetthet av ulike spurvefugler slik som sangere, meiser og finkefugler. Per i dag er det ikke utarbeidet egen skjøtselsplan for Syverudbekken. Dette må komme på plass så fort som mulig slik at man unngår unødige inngrep.

Andre arter i kulturlandskapet

Mange av artene som har gått sterkt tilbake i seinere år, slik som sanglerke og vipe, er knytta mer eller mindre direkte til jordbrukslandskapet. Det trengs derfor en forvaltning knytta opp mot driftsformene i landbruket. En særskilt art som har vist en viss framgang i våre områder de seinere åra er åkerrikse. Den er direkte knytta til jordbruksareal, særlig grasdominerte biotoper, og er svært utsatt under hekkinga. Vi kjenner ikke til konkrete hekkefunn i Ås de seinere åra, men den er blitt hørt syngende mange steder rundt i kommunen de siste 10–15 åra, og hekking er derfor ikke usannsynlig.

I kulturlandskapet finnes også mange spurvefuglarter som holder til i kantsoner mellom dyrka mark og infrastruktur slik som veier og jernbane. Dette er areal som ikke har noe særlig økonomisk betydning, men som kan ha et ganske betydelig biologisk mangfold. Her kan vi finne gulspurv, som er en art i kraftig tilbakegang, og flere sangerarter. Slike restarealer er derfor viktige å ta vare på.

Tiltak framover

Å ta riktige og gode beslutninger er avhengig av å ha god kunnskap om naturen, og dette er for mange kommuners del en stor mangelvare. Derfor vil vi oppfordre Ås kommune til å stille midler til disposisjon for å få foretatt flere registreringer av enkeltarter i kommunene. Som eksempel kan nevnes at Ski kommune har engasjert NOF OA for å foreta registreringer av hekkende viper i kommunen i 2018, og arbeidet skal avsluttes i 2019. Foreningen har kompetanse og kapasitet til å gjøre det samme også i Ås kommune.

Vennlig fuglehilsen

Håkan Billing
leder NOF OA

Hans Petter Kristoffersen (sign.)
naturvernkontakt for Ås